
DAPSON

WERKINGSMECHANISME

Dapson is een antibioticum dat o.a. bij lepra wordt gebruikt, samen met andere antibiotica (rifampicine en clofazimine). Daarnaast heeft dapson ook een ontstekingsremmende werking bij een aantal ziekten die niet door bacteriën worden veroorzaakt, zoals de huidziekte dermatitis herpetiformis (de ziekte van Dühring). Dapson is voor deze twee ziekten (lepra en de blaarziekte dermatitis herpetiformis) geregistreerd, maar wordt ook voor andere aandoeningen voorgeschreven.

DOSERING

Bij lepra is de dosering voor volwassenen 100 mg per dag. Het vormt onderdeel van de triple therapie bij lepra: 100 mg dapson per dag + 50 mg clofazimine per dag en 600 mg rifampicine + 300 mg clofazimine 1 x per maand. Bij dermatitis herpetiformis is de dosering sterk wisselend. Meestal wordt begonnen met 50-100 mg per dag, daarna wordt de dosering aangepast op geleide van het effect. Voor kinderen moet de dosis worden aangepast aan het lichaamsgewicht.

DOSERINGSVORMEN

Dapson (diafenylsulfon) is beschikbaar als tablet van 100 mg (deelbaar). Het is alleen op doktersrecept verkrijgbaar en wordt volledig vergoed.

HOE MOET DAPSON WORDEN INGENOMEN ?

De tabletten innemen met water. Achter op de tong leggen en met een half glas water doorslikken. Bij dermatitis herpetiformis is soms een lage dosering nodig, b.v. 25 mg per dag. Dan kan de tablet in vieren worden gebroken. Een andere mogelijkheid is om de dag een halve tablet (50 mg) in te nemen. Bij hogere doseringen, b.v. 200 mg per dag, de dagdosis verdelen over 2 giften (b.v. 's ochtends 100 mg en 's avonds 100 mg).

WANNEER NIET GEBRUIKEN ? (contra-indicaties)

- bij overgevoeligheid voor dapson
- bij ernstige bloedarmoede (anemie)
- bij een ernstig tekort aan het enzym G6PD (een aangeboren afwijking)
- bij acute porfyrie (een stofwisselingsstoornis waarbij de aanmaak en afbraak van rode bloedkleurstof abnormaal verloopt)

WEES EXTRA VOORZICHTIG MET DAPSON:

- bij een licht tot matig tekort aan het enzym G6PD (een aangeboren afwijking)
- bij hart- en longziekten
- bij nierfunctiestoornissen of leverfunctiestoornissen

WAT ZIJN DE MOGELIJKE BIJWERKINGEN ?

- misselijkheid, braken, maag- en buikklachten, gebrek aan eetlust
- allergische reacties, jeuk, koorts (allergische reacties beginnen meestal na 3-6 weken)
- huidreacties (diverse reacties waaronder Stevens-Johnson syndroom, toxische epidermale necrolyse, dapson hypersensitivity syndroom, DRESS)
- zonlichtovergevoeligheid
- hoofdpijn
- slaperigheid, verwardheid, duizeligheid
- wazig zien, oorsuizen
- versnelde hartslag
- onvruchtbaarheid bij mannen
- bloedarmoede, bloedafbraak, geelzucht
- te kort aan witte bloedcellen
- schade aan de nieren of lever
- schade aan zenuwen (gestoorde tastzin) of spieren (spierzwakte)
- nervositeit, somberheid, denkstoornissen, wanen

Bloedarmoede en bloedafbraak treden vooral op bij personen die een bepaald enzym (G6PD-enzym) missen. Dit komt familiair en bij bepaalde rassen voor. Voor het starten kan door middel van bloedonderzoek worden bepaald of er G6PD tekort is. Bij tekort aan dit enzym moet men voorzichtig zijn met het gebruik van dapson, en goed het Hb (hemoglobine) gehalte in de gaten houden. De eerste symptomen van bloedarmoede zijn vermoeidheid en bleekheid, of geel zien (door afbraak van hemoglobine).

OVERDOSERING

Bij inname van teveel dapson direct contact opnemen met uw behandelend arts. Er kunnen klachten ontstaan zoals een blauwe verkleuring van de huid en slijmvliezen, benauwdheid, misselijkheid en braken, geelzucht, zenuwstoornissen, ernstige bloedarmoede en ander bloedbeeldafwijkingen, verminderde werking van de nieren, en bewustzijnsverlies (coma). Tabletten buiten bereik van kinderen houden (dit geldt altijd bij medicijnen).

WAT MOET IK DOEN ALS IK EEN DOSIS VERGETEN BEN ?

Als u 100 mg per dag slikt en u bent gisteren vergeten de tablet in te nemen: neem vandaag 100 mg, eventueel op een vroeger tijdstip, maar ga geen dubbele dosis nemen (niet tabletten 'inhalen').

WISSELWERKING (INTERACTIES) MET ANDERE MEDICIJNEN

Een wisselwerking of interactie wil zeggen dat geneesmiddelen bij gelijktijdig gebruik elkaars werking of bijwerkingen kunnen beïnvloeden. Dat betekent niet dat gelijktijdig gebruik altijd verboden is, er moet bij het voorschreven alleen rekening gehouden worden met deze wisselwerkingen. De volgende geneesmiddelen kunnen een wisselwerking hebben met Dapson:

- rifampicine
- pyrimethamine
- para-aminobenzoëzuur
- geactiveerde kool
- foliumzuur-antagonisten
- probenecide

Twijfelt u eraan of een van de bovenstaande wisselwerkingen voor u van belang is? Neem dan contact op met uw apotheker of arts. Zorg er verder voor dat uw arts precies op de hoogte is van de andere geneesmiddelen die u gebruikt, geef wijzigingen door, en neem als u een arts bezoekt altijd een lijstje mee van de geneesmiddelen die u gebruikt. De apotheker let ook op interacties, als u een vaste apotheek heeft dan staan alle geneesmiddelen die u gebruikt in het computersysteem, en dat systeem geeft automatisch een melding als er geneesmiddelen worden voorgeschreven die niet samen kunnen. De apotheker neemt bij zo'n melding contact op met de voorschrijvend arts en in een gezamenlijk overleg kan dan worden besloten om de medicatie aan te passen, of het risico van de wisselwerking te accepteren.

AUTORIJDEN, WERK EN SPORT

Dit medicijn kan -in zeldzame gevallen- als mogelijke bijwerking gezichtsstoornissen (wazig zien) veroorzaken en zo een negatieve invloed op het reactie- en concentratievermogen hebben. Hiervan kunnen allerlei dagelijkse activiteiten, zoals bezigheden in en rond het huis, deelname aan het verkeer en het bedienen of besturen van machines, ernstige hinder ondervinden.

ZWANGERSCHAP EN BORSTVOEDING

Zwangerschap: er zijn onvoldoende gegevens bekend over dit medicijn om de eventuele schadelijkheid bij zwangerschap goed te kunnen beoordelen. Daarom dit medicijn tijdens de zwangerschap uitsluitend gebruiken na overleg met uw arts (in bijzondere omstandigheden, als er geen goede alternatieven zijn, wordt het soms toch tijdens zwangerschap voorgeschreven).

Borstvoeding: de werkzame stof gaat over in de moedermelk. Hierdoor kan bij de zuigeling een bepaalde vorm van bloedarmoede (hemolytische anemie) ontstaan. Daarom mag u tijdens gebruik van dit medicijn geen borstvoeding geven.

HOE TE BEWAREN ?

Dapson tabletten bewaren in de verpakking bij kamertemperatuur. Kleine kinderen denken vaak dat medicijnen eetbaar, drinkbaar of snoepgoed zijn. Bewaar medicijnen daarom altijd buiten bereik van kleine kinderen! De meeste medicijnen zijn in de originele verpakking goed houdbaar bij kamertemperatuur. Bewaar medicijnen niet in een warme en/of vochtige omgeving, zoals een douchecel of badkamer.

De uiterste gebruiksdatum van een medicijn staat vermeld op de verpakking.

Overtollige medicijnen niet bewaren, aan anderen geven of in vuilnisbak of toilet gooien. U kunt ze het beste terugbrengen naar de apotheek.

STOPPEN MET DAPSON

Bijwerkingen kunnen een reden zijn om te stoppen. Stop echter niet zomaar, maar neem contact op met uw arts. Misschien is het mogelijk de bijwerkingen binnen redelijke grenzen te houden door de dosis te verlagen. Raadpleeg uw arts ook als u te veel last heeft van één van de bovengenoemde bijwerkingen, of als u andere bijwerkingen ervaart waar u zich zorgen over maakt.

Als het echt nodig is om te stoppen, mag Dapson in één keer gestopt worden.

